

Sygn. akt III Ca 1589/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia Leszek Dąbek

Sędzia: Henryk Brzyżkiewicz

Sędzia: Marcin Rak

Protokolant Aldona Kocięcka

po rozpoznaniu w dniu 11 lipca 2019 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa J. G.

przeciwko V. L. Towarzystwu (...) w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w T. G.

z dnia 18 maja 2018 r., sygn. akt I C 667/17

oddala apelację.

Sędzia Marcin Rak Sędzia Leszek Dąbek Sędzia Henryk Brzyżkiewicz

Sygn. akt III Ca 1589/18

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w T. G. w wyroku z dnia 18 05 2018 r. zasądził od pozwanej V. L. Towarzystwo (...) Spółki Akcyjnej w W. V. (...) w W. na rzecz powoda J. G. kwotę 7.951,22 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 11 03 2017 r. do dnia zapłaty oraz orzekł o kosztach procesu i nieuiszczonych kosztach sądowych.

W ustalonym stanie faktycznym w motywach orzeczenia przywołał regulację art. 805 k.c., art. 58 § 1 k.c., art. 385¹ k.c. stwierdził, że powód na podstawie zawartej umowy nie mógł mieć pewności co do przysługujących mu praw bowiem nie zawierała ona jasnych kryteriów ustalenia wartości aktywów, ani zasad i procedury wyceny jednostek uczestnictwa. Powód z uwagi na tak skomplikowany zapisy umowy, OWU i regulamin, które dodatkowo odsyłały do statutów funduszy inwestycyjnych nie posiadał realnej możliwości samodzielnego ustalenia wartości zainwestowanych środków. Sąd stwierdził, że postanowienia umowy nie określały sposobu ustalenia wysokości należnych ubezpieczonemu świadczeń pieniężnych, które byłyby uzależnione od obiektywnych kryteriów. Sąd wskazał, że bez ustalenia w jaki sposób winien zachować się dłużnik

tj. co jest treścią świadczenia, zobowiązanie nie istnieje. Tym samym, umowa jest sprzeczna z naturą (istotą) stosunku obligacyjnego i jako taka jest nieważna. Umowa ubezpieczenia jest nieważna jako sprzeczna z zasadami współżycia społecznego bowiem całość ryzyka inwestycyjnego przerzucona została na powoda będącego konsumentem. Skoro umowa została uznana za nieważną, to nie wywołuje ona skutków prawnych, zatem sumy wpłacone przez powoda na rzecz pozwanego z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia stanowią świadczeni nienależne, podlegające zwrotowi na mocy art. 405 k.c. w zw. z art. 410 k.c. O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c. i art. 455 k.c. O kosztach Sąd orzekł w oparciu o art. 98 k.p.c.

Orzeczenie zaskarżylapozwana V. L. Towarzystwo (...) Spółki Akcyjnej w W. V. (...) w W., która wniosła o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jej rzecz od powoda zwrotu kosztów postępowania za pierwszą instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz zasądzenie od powódki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zarzucała, że przy ferowaniu wyroku naruszono prawo materialne regulację art. 819 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji gdy pozwana podniosła zarzut przedawnienia, w sytuacji, w której roszczenie powoda miało oparcie w treści umowy ubezpieczenia; art. 65 § 1 i § 2 k.c. w zw. z art. 13 ust. 4 pkt 2, 5 i 6 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej poprzez przeprowadzenie błędnej wykładni postanowień umowy statuujących wartość wykupu; art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym poprzez zakwalifikowanie odosobnionego pojedynczego przypadku rzekomego misselingu jako nieuczciwej praktyki rynkowej; art. 385¹ § 1 k.c. poprzez uznanie postanowień umownych za sprzeczne z dobrymi obyczajami; art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 18 ust. 2 ww. ustawy poprzez nieuwzględnienie przy ocenie naruszenia dobrych obyczajów faktu, że zakłady ubezpieczeń są zobligowane tak tworzyć warunki umów aby bezwzględnie zabezpieczyć pewność wykonywania wszystkich swoich umownych zobowiązań; art. 385² k.c. w zw. z art. 65 § 2 k.c. poprzez jego błędną interpretację i niezastosowanie w sprawie; § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 12 2009 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji poprzez jego niezastosowanie. Z ostrożności procesowej zarzucała naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. art. 405 k.c. w zw. z art. 410 i 409 k.c. poprzez ich błędną wykładnię oraz art. 455 w zw. z art. 817 i art. 481 § 2 k.c. poprzez zasądzenie odsetek przed datą wymagalności roszczenia.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

Sąd pierwszej instancji wadliwie zakwalifikował roszczenia powoda, przyjmując, że mają one źródło w reżimie odpowiedzialności z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia.

Powód wywodzi bowiem swe roszczenia z faktu nie wywiązania się

w pełni przez pozwaną z łączącej strony umowy i dochodząc zwrotu uiszczonych składek dochodzi w istocie z wynikającego postanowień § 23 OWU obowiązku pozwanej zwrócenia mu po zakończeniu stosunku umownego „świadczenia wykupu” (stosownie do regulacji art. 321 § 1 k.p.c. sąd jest związany żądaniem pozwu oraz jego podstawą faktyczną i nie wiąże go podana przez powoda podstawa prawna powództwa).

Pomimo tego sprawa została rozpoznana w sposób prawidłowy i ostatecznie skonstruowano prawidłową podstawę faktyczną orzeczenia.

Ustalenia faktyczne składające się na podstawę faktyczną orzeczenia mają podstawę w zebranych w sprawie materiale dowodowym, którego ocena jest logiczna i mieści się w granicach swobodnej oceny dowodów.

Pozwana w ramach podniesionych w apelacji zarzutów naruszenia przy konstruowaniu podstawy faktycznej orzeczenia prawa procesowego (regulacji art. 233§ 1 k.p.c.), w istocie kwestionuje dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę prawną ustalonego stanu faktycznego.

Tym samym zarzuty te tylko werbalnie odnoszą się do podstawy faktycznej orzeczenia i jako takie nie mają wpływu na powyższą ocenę.

Z tych też względów Sąd odwoławczy przyjął ze własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji.

Dokonana przez Sąd pierwszej instancji ocena prawna ustalonego stanu faktycznego jest prawidłowa tylko w części dotyczącej mocy wiążącej zakwestionowanych przez powódkę postanowień OWU.

Nie zostały one uzgodnione indywidualnie z powodowi i jak trafnie ocenił Sąd pierwszej instancji postanowienia te kształtując prawa i obowiązki stron w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i związaną z tym oceną prawną Sąd odwoławczy podziela i przyjmuje za własną (orz. SN z dn. 26 04 1935r. OSN(C), (...)).

Dlatego stosownie do regulacji art. 385¹ k.c. są one nieważne.

Nie dotyczyły one przy tym głównych świadczeń stron i tym samym

w pozostałej części zawarta przez strony umowa wiąże jej kontrahentów,

przez co z mocy postanowień § 23 OWU na pozwanej ciąży zwrócenia powodowi

po zakończeniu stosunku umownego „świadczenia wykupu”.

Jej wysokość nie była przez pozwaną kwestionowana, wobec czego powodowi przysługuje skuteczne względem pozwanej roszczenie o jego zapłatę.

Podnoszone przez pozwaną w toku postępowania okoliczności dotyczące poniesiony przez nią kosztów związanych z zawarciem umowy, jej późniejszą realizacją, udzielenia ochrony ubezpieczeniowej oraz przyznania powódce (...) w kwocie 300zł mogą być rozważane w kontekście posiadania przez nią względem powoda ewentualnych roszczeń z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia, uregulowanych w art. 405 i nast. k.c. (pозwana bez stosownej rekompensaty poniosła koszty zawarcia umowy i prowadziła rachunek powódki, udzieliła jej ochrony ubezpieczeniowej oraz wzbogaciła ją o kwotę (...), co mogło doprowadzić do uzyskania kosztem jej majątku przez powódkę korzyści majątkowej).

Rozpoznanie tego zagadnienia w ramach niniejszej sprawy wymagało jednak formalnego zgłoszenia przez pozwaną powództwa wzajemnego,

czy też zarzutu potrącenia, czego pozwana nie uczyniła.

Okoliczności te nie mogły być zatem uwzględnione przy ferowaniu zaskarżonego wyroku, co ostatecznie znalazło w nim swe prawidłowe odzwierciedlenie.

Prawidłowe jest także rozstrzygnięcie o należnych powodowi od pozwanej odsetkach ustawowych za opóźnienie się pozwanej w zapłacie świadczenia głównego.

Roszczenie o wypłatę wartości wykupu nie jest wprost powiązane z udzieloną powodowi przez pozwaną ochroną ubezpieczeniową, wobec czego nie ma do niego zastosowania przywołana w apelacji regulacja art. 817 § 1 k.c.

Dokonana przez Sąd Rejonowy ocena prawna tego zagadnienia jest logiczna

i ma odniesienie w przywołanych przez niego trafnie zastosowanych regulacjach prawnych oraz poczynionych prawidłowych ustaleniach faktycznych i Sąd odwoławczy ocenę tę podziela.

Tym samym w świetle łączącej strony umowy powodowi przysługuje skuteczne względem pozwanej dochodzone roszczenie i powództwo jest uzasadnione, co pomimo odmiennego uzasadnienia ostatecznie znalazło prawidłowe

odzwierciedlenie w zaskarżonym orzeczeniu i dlatego apelacja pozwanej jest bezzasadna w rozumieniu art. 385 k.p.c., a to z mocy zawartej w nim regulacji prowadziło do jej oddalenia

Reasumując, zaskarżony wyrok odpowiada prawu i dlatego apelację pozwanej jako bezzasadną oddalono na mocy regulacji art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosując regulację art. 98 § 1, 2 i 3 k.p.c. biorąc pod uwagę, że pozwana uległa w postępowaniu odwoławczym i powinna zwrócić powodowi poniesione przez niego w tym postępowaniu koszty zastępstwa procesowego.

Sędzia Marcin Rak Sędzia Leszek Dąbek Sędzia Henryk Brzyżkiewicz